

Måndagen den 20 juli 1992 kl 14.35, en vacker sommardag med svag sydvästlig vind startade en brand i Leto Återvinning AB i Värnamo.

Leto tar hand om lösningsmedelsavfall som upparbetas i en återvinningsprocess. Verksamhetens art gör att såväl råvara som färdigvara klassas som brandfarlig och miljöfarlig vara. Totalt behandlas ca 20 ton per dygn, och tillåtet innehav är 1.100 kbm. Av den behandlade årsvolymen utgör ca 15 ton klorerade lösningsmedel, huvudsakligen trikloretan och metylenklorid. Bland icke klorerade lösningsmedel förekommer aceton, etanol, xylen och toluen.

Företaget är placerat inom skyddsområde för vattentäkt. Avståndet till närmast liggande industri är 100 m, och till samlad bostadsbebyggelse ca 700 m. Avståndet till Lagans vattendrag är ca 300 m, samt till kommunens vattentäkt 1.300 m.

På uppdrag av kommunstyrelsen i Värnamo utfördes år 1986 en skydds- och konsekvensanalys. För den externa analysen svarade Miljö- och hälsoskyddskontoret, Räddningstjänsten och Tekniska kontoret. För den interna analysen svarade Leto med hjälp av ett antal konsulter. Analyserna ledde bl a fram till att man byggde en damm för uppsamling av släckvatten på 700 kbm.

Följande fakta om släckningsarbetet lämnas: Insattid 8 min, första insatsstyrka 2+1+5+Rchb+amb+akutbil, totalt insatt personal 115 man, insatta kårer 17 st, polisinsats 10+10 man, uppbrunnet ca 500 kbm lösningsmedel varav ca 2 kbm klorerade produkter, 13 cisterner förstörda, brandskadekostnad ca 16 Mkr, räddat värde Leto ca 55 Mkr, d:o skog ca 5 mkr, räddningstjänst avslutad efter tre dygn.

Lednings- och samverkansorganisationen inom regionen fungerade. Planer finns på en utbyggd samverkan mellan regionerna inom länet.

En utförlig redogörelse lämnas över insatsförloppet och de risker personalen utsattes för när med lösningsmedel fyllda fat exploderade och for iväg 100-150 meter upp i luften. Cisternerna inspekterades med jämna mellanrum. Manluckorna återsattes med enbart ett fåtal bult. När blandningsförhållande och temperatur var de rätta skedde antändning och en kraftig BLEVE uppstod. Man frågar sig vad som kunde hänt om manluckor ej försvagats.

Allmänheten fick information via lokalradion. Tidsbestämda presskonferenser utlystes. SOS-90 000 blockerades genom "onödiga" samtal.

Placeringen av Leto har diskuterats både före och efter branden. Fördelarna med nuvarande placering är att räddningstjänsten har en kort insattid, och att högre krav på säkerhet kan ställas än vid annan placering. Objektet har delvis beroende på dess läge kunnat klassas som § 43-anläggning.

Som bilagor redovisas kartor över anläggningen och kommunen, tabell över insatta resurser i tidsordning, karta över skadeområdet, anteckningar från Miljö- och hälsovårdskontoret med saneringsprogram och tabeller över verkställd provtagning på släck- och dagvatten, ytvatten, grundvatten, sotnedfall och mjölk. Inga dioxiner påvisades. Plan finns för omhändertagande av avfall.